

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2016 m. spalio 4 d.

„Valstybės pagalba: menkas informuotumas ir reikšminga neatitiktis valstybėse narėse“ – teigia ES auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, valstybės narės nustato labai mažai valstybės pagalbos taisyklių pažeidimų. Auditoriai atkreipia dėmesį į reikšmingą neatitikties valstybės pagalbos taisyklėms lygį sanglaudos politikos srityje ir rekomenduoja keisti projektų tvirtinimo ir stebėjimo tvarką.

Auditoriai vertino neatitikties valstybės pagalbos taisyklėms lygį iki 2014 m. ir tai, kiek Europos Komisijai buvo žinomos šių taisyklių nesilaikymo priežastys. Jie taip pat tikrino, ar Komisijos naujos taisyklės 2014–2020 m. laikotarpiu galėtų pagerinti situaciją.

Auditoriai nustatė reikšmingą neatitikties lygį. Beveik 20 % su valstybės pagalba susijusių sanglaudos politikos projektų buvo veikiami valstybės pagalbos klaidų. Tačiau valstybių narių audito institucijos nustatė daug žemesnį pažeidimų lygį nei Komisija ar ES auditoriai. Valstybės narės nustatė klaidų tik 3,6 % atitinkamų projektų, o ES auditoriai, naudodami panašią metodiką, jų nustatė daugiau nei penkis kartus.

„Valstybių narių audito institucijos yra svarbi kontrolės grandinės sanglaudos politikos srityje dalis. Tačiau remiantis mūsų nustatytais faktais matyti, kad iki šiol savo auditų metu jos nepakankamai dėmesio skyrė valstybės pagalbai“ – pasakė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Oskar Herics.

2007–2013 m. programavimo laikotarpiu Komisijos duomenų bazės neleido atlikti tinkamos valstybės pagalbos klaidų analizės, o jos vykdytas stebėjimas nepadėjo susigrąžinti reikšmingų valstybės pagalbos sumų. Auditoriai teigia, kad visų pirma šio laikotarpio pradžioje valstybės narės Komisijai retai pranešdavo apie investicijas į infrastruktūrą, kurios turėjo būti patvirtintos valstybės pagalbai, o Komisija iki 2012 m. pabaigos sistemingai netikrino, ar didelės apimties projektai atitinka valstybės pagalbos taisykles. Kad sumažintų šią riziką, Komisija nustatė naujas taisykles 2014–2020 m. laikotarpiui, tačiau joms kartais trūksta teisinio tikrumo.

Auditoriai pažymi, kad Komisija supaprastino valstybės pagalbos teisės aktus, siekdama sumažinti biurokratiją ir padidinti skaidrumą, tačiau taip pat daugiau atsakomybės perdavė valstybėms narėms rengiant ir įgyvendinant pagalbos priemones. Remiantis Komisijos vykdytu stebėjimu, nustatyta, kad 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu valstybės narės, rengdamos ir įgyvendindamos pagalbos schemas, padarė daug klaidų. Todėl dėl šio

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitą rasite čia www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47063 Mob. tel. (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

atsakomybės perdavimo gali būti daugiau valstybės pagalbos klaidų ir tam bus būtinas nuolatinis dėmesys.

Auditoriai rekomenduoja Komisijai:

- tais atvejais, kai pagalbos priemonės neatitinka valstybės pagalbos taisyklių, taikyti taisomuosius veiksmus;
- naudoti savo valstybės pagalbos duomenų bazę, kad galėtų lengvai analizuoti pažeidimų tipą, dažnumą, sunkumą, geografinę kilmę ir priežastis, ir nuolat stebėti valstybių narių gebėjimą laikytis valstybės pagalbos taisyklių;
- patvirtinti didelės apimties projektus tik po vidaus valstybės pagalbos patvirtinimo ir nuolat prašyti valstybių narių pranešti apie pagalbą, kai to reikia;
- iki 2017 m. vidurio užtikrinti pakankamą audito institucijų atliekamų valstybės pagalbos taisyklių laikymosi patikrų aprėptį ir kokybę;
- pasinaudoti savo teisėmis ir sustabdyti mokėjimus atitinkamoms valstybėms narėms, jei iki 2016 m. pabaigos nebus įvykdytos su valstybės pagalba susijusios *ex ante* sąlygos.

Pastabos leidėjams

Valstybės pagalba – tai bet kokia valstybės narės suteikta pagalba, kuria, suteikiant pranašumą tam tikroms įmonėms, iškraipoma arba galėtų būti iškraipoma konkurencija, jei tai turi įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai. Siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, iš esmės valstybės pagalba yra draudžiama. Tačiau tam tikro dydžio pagalba, teikiama tam tikruose sektoriuose, geografinėse vietovėse arba ypatingomis aplinkybėmis, gali būti suderinama su vidaus rinka. 2010–2014 m. vidutinė per metus valstybių narių suteiktos pagalbos suma buvo 76,6 milijardo eurų; į šią sumą neįtraukta pagalba finansų sektoriui, geležinkelių sektoriui ir viešosioms, pavyzdžiui, pašto, paslaugoms. Ši suma sudaro daugiau kaip 0,5 % ES valstybių narių BVP.

Sanglaudos politika yra viena pagrindinių sričių, kurioms skiriama ES biudžeto lėšų. 2014–2020 m. bendras Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo ir Europos socialinio fondo biudžetas sudaro 352 milijardus eurų, jis yra didesnis nei 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu (347 milijardai eurų). Remiantis Komisijos skaičiavimais, sanglaudos politikos išlaidos sudarė daugiau nei ketvirtadalį valstybės pagalbos, kuri 2007–2013 m. laikotarpiu buvo suteikta Europos Sąjungoje.

Specialioji ataskaita Nr. 24/2016 „Būtina dėti daugiau pastangų, siekiant gerinti informuotumą ir užtikrinti valstybės pagalbos taisyklių laikymąsi sanglaudos politikos srityje“ paskelbta 23 ES kalbomis.
